23
Sinhali

නබිතුමාගේ ජීවිතය

The Cooperative Office for Call & Guidance at Al-Olaya, Sulaimaniah & North Riyadh
Under the Supervision of Ministry of Islamic Affairs and Endowment and Call and Guidance
Tel.: 4704466 / 4705222 - Fax 4705094 - P.O. Box: 87913 Riyadh 11652
ردمك: ٩٩٦٠-٨١٣-٦٩-X
مطبعة النرجس - ت: ٢٣١٦٦٥٣ ف: ٢٣١٦٨١٦

السيرة النبوية

أعده وترجمه للغة السنهالية

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى: ٨/١٤٢٠

ⓒ شعبة توعية الجاليات بالزلفي ، ١٤٢٠هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

السيرة النبوية - الزلفي.

٤٠ ص ؛ ١٢ × ١٧ سم

ردمك : X - ٦٩ - ٨١٣ - ٩٩٦٠

(النص باللغة السنهالية)

١ . السيرة النبوية أ. العنوان

ديوي ٢٣٩ ٢٠/٢٣١٤

رقم الايداع ٢٠/٢٣١٤

ردمك : X - ٦٩ - ٨١٣ - ٩٩٦٠

الصف والإخراج: **شعبة توعية الجاليات بالزلفي**

නබිතුමාගේ ජීවිතය

السيرة النبوية

නබිත්වයට පෙර අරාබිවරුන්

අරාබිවරුන් අතර පිළිම වැඳුම ප්‍රධාන ආගමක් ලෙස පැවැත් විය. සත්‍ය (ශක්තිමත්) ආගමට එරෙහි පිළිම වැඳුමෙහි යෙදූ නිසා ඔවුන්ගේ කාලපරිච්ඡේදය 'අයියාමුල් ජාහිලිය්‍යා' (අඥාන කාලය) යනුවෙන් හැඳින්විය. අල්ලාහ් හැර ඔවුන් වැඳුම් කළ ප්‍රසිද්ධ පිළිමයන් ලෙස හැඳින්වූයේ අල්ලාත්, අල් උස්සා, මනාත් හා හුබල් යනාදීන්ය. නමුත් අරාබිවරුන් අතර ක්‍රිස්තියානීන්ද, යුදෙව්වන්ද, ගිනි වැඳුම්කරුවන්ද සිටියහ. තවද, ඔවුන් අතර නබි ඉබ්රාහීම් (අලෛ) තුමාගේ පරිශුද්ධ ආගම පිළිපැදූ පිරිස්ද ස්වල්ප වශයෙන් සිටියහ.

ආර්ථික වශයෙන් එහි වාසය කල 'බදවි' යනුවෙන් හඳුනන ගැමියන් සිව්පාවුන් තණකෑම සඳහා දක්කන එඬේරවරුන් ලෙසද, නගර වැසියන් ව්‍යාපාර හා ගොවිතැන් කරමින්ද ජීවත් වූහ. ඉස්ලාම් ප්‍රසිද්ධවීමට කලකට පෙර සිට මක්කාව අරාබි අර්ධද්වීපයේ ශ්‍රේෂ්ඨ වෙළඳ නගරයක් ලෙස පත්ව තිබිනි. අන් ප්‍රදේශයන් මෙන්ම මෙහිද ශිෂ්ඨාචාර ජනපදයන්ද තිබිනි.

සමාජයිය අතින් එහි අපරාධයන් පිරිහී තිබිනි. අසරණයන් ගේ අයිතිවාසිකම් පැහැර හැරීම, ගැහැනු දරුවන් (පණ පිටින්) වළලීම, ගරුකම නොසැළකීම, බලවතුන් අසරණයන්ගේ සම්පත් සූරා කෑම, සීමාවෙන් තොරව බහු භාර්යා සේවනයේ යෙදීම, ස්ත්‍රී දූෂණය පැතිරීම හා අල්ප හේතූන් මත ගෝත්‍රයන් අතර යුද්ධ

කිරීම යනාදියත් පිරිහී තිබින. මෙවැන්නත් ඉස්ලාම් ප්‍රසිද්ධ වීමට පෙර අරාබි අර්ධද්වීපයේ පැවැති දූෂිත සිද්ධීන්ය.

කුරෙෂිවරුන්, නබි මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ සීයාවූ අබ්දුල් මුත්තලිබ්ගේ ගෝත්‍රය හා ඔහුගේ සම්පත් මුල්කරගෙන ආඩම්බර වෙමින් සිටියහ. අබ්දුල් මුත්තලිබ් දිනක් 'අල්ලාහ් තමාට පිරිමි දරුවන් දස දෙනෙකු ලබා දෙන්නේනම්, මවුන්ගෙන් කෙනෙක් දෙවියන් උගාවීම සඳහා බිලිදෙන බව භාරවිය. ඔහු භාරවූ පරිදි අල්ලාහ් ඔහුට පිරිමි දරුවන් දස දෙනෙකු ලබා දුන්නේය. මවුන් අතර මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ පියාවූ අබ්දුල්ලාද කෙනෙකි. තම භාරය ඔප්පු කිරීමට අබ්දුල් මුත්තලිබ් සැරසූ විට, 'මෙය මිනිසාගේ පාරම්පරික කාර්‍යයක් නොවන' බව පවසමින් එය වළක්වාලීමට මිනිස්සු ඉදිරිපත්වූහ. පසුව මවුහු ඒ සඳහා වන්දියක් වශයෙන් අබ්දුල්ලාහ් හා ඔටුවන් දස දෙනා අතර කුසපත් ඇදී (තීරණය කිරී) මටද, එහිදී අබ්දුල්ලාහ්ගේ තම ඇදෙන්නේනම්, ඒ සඳහා ඔටුවන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීමටද එකගවූහ. ඒ අනුව මවුන් කුසපත් ඇදූහ. දස වතාවක්ම අබ්දුල් ලාහ්ගේ නමම ඇදුනේය. පසුව ඒ අනුව මවුන් ඔටුවන් සීයයක් කපා බිලි දුන්හ.

අබ්දුල් මුත්තලිබ්ට තම පුත්‍රයන් අතර තම සිතින් ඉමහත් ප්‍රිය කරන පුත්‍රයෙකු ලෙස අබ්දුල්ලාහ් පත්වූයේ, විශේෂයෙන් මෙම සිද්ධියෙන් පසුවය. අබ්දුල්ලාහ් තරුණ වියට පත්වූවිට අන් මිනිසුන්ට නොවන සේ ඔහුගේ නළලේ (දීප්තිමත්) ආලෝකයක් දිළිසෙන්නට විය. ඔහු වැඩි වියට පත්වූ විට ඔහුගේ පියා බණූ සහ්රා සමාජයෙන් ආමිනා බින්ත් වහබ් (වහබ්ගේ දියණියවූ ආමිනා) යන තරුණිය තෝරා ඔහුට ඇය විවාහ කර දුන්නේය. විවාහයෙන් පසු ඔහුගේ නළලේ දිලිසුනු ආලෝකය ආමිනාගේ

ඉල ඇට පෙදෙසට ගියේය. අබ්දුල්ලාහ් තම ජීවිතයේ වැදගත් කාර්‍යයක් ඉටු කළාය. ආමිනා නබිතුමාව ගැබ්වී මාස තුනෙන් පසු අබ්දුල්ලාහ් වෙළඳ කණ්ඩායමක් සමග ෂාම් (සිරියා) නගරය කරා පිටත්විය. ආපසු පැමිණෙන විට අතර මගදී ඔහු අසනීප විය. මදීනාවේ සිටින තම බණූ නජ්ජාර් ගෝත්‍රයේ මාමාවරුන් වෙත නැවතී සිට එහිදී මරණයට පත්ව එහිදීම භූමිදානය කරන ලද්දේය.

ආමිනාගේ ගැබ් කාලය සම්පූර්ණවීමෙන් ඇයට ප්‍රසූත වේද නාව ආරම්භ විය. නමුත් ප්‍රසූත වේලාවන්හි අන් ස්ත්‍රීන් ලබන දැඩි වේදනාව හෝ අසීරුතාවය ආමිනාට නොහැඟීය. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 570 රබීඋල් අව්වල් මස 12 වැනි සඳුදා දින ෆජ්ර් උදාවීමත් සමගම ආමිනා තම දරුවාව ප්‍රසූත කළාය. මෙම වකවානුව 'ආමුල් ෆීල්' (ඇත් වසර) යනුවෙන් හැඳින්විය.

ඇත් සටන

අබ්රහා, අබිසීනියා රාජ්‍යයේ රජතුමාවූ නජ්ජාෂිගේ යෙමන් ප්‍රාන්ත නියෝජිතයාය. අරාබිවරුන් හජ් කර්තව්‍යය සඳහා කඃබාව කරා යාම දුටු ඔහු, 'සන්ආ' ප්‍රදේශයේ විශාල කෝවිලක් (පල්ලියක්) ඉදිකර, අරාබිවරුන් හජ් කර්තව්‍යය සඳහා මෙම කෝවිල කරා හැරවීමට අදහස් කළේය. මෙය දැනගත් අරාබි ගෝත්‍රයක්වූ 'බණූ කිනානා' ගෝත්‍රයේ කෙනෙක් එක් දින රාත්‍රියක් එම පල්ලියතුලට ඇතුළුවී මලමූත්‍රා කර එය අපිරිසිදු කළේය. මෙය ආරංචිවූ අබ්රහා දැඩි කෝපයට පත්වී කඃබාව විනාශ කිරීම සඳහා වීරයන් 60,000 කින් සමන්විත සේනාවක් සමග පිටත්විය. ඔහු තමා සඳහා ලොකුම ඇතෙක් තෝරා ගත්තේය. එම සේනාවේ ඇතුන් නව දෙනෙක් සිටියහ. ඔහු සේනාව

සමග මක්කාවට ආසන්නව ගොස් මක්කා නගරයට පිවිසීමට සූදානම් වූහ. නමුත්, ඇතුන් කාඃබා දෙස බලා ගමන් නොකර දණ ගසන්නට විය. ඇතුන් අන් දෙසට හැරවූ සෑම විටම පෙරළා දුවන්නටද, කාඃබා දෙසට හැරවූවිට දණ ගසන්නටද පටන් ගත්හ.

ඔවුන් මෙසේ සිටින අවස්ථාවේ අල්ලාහ් අබාබීල් නමැති පක්ෂියන් යැව්වේය. ඒවා ඔවුන් මත පිළිස්සූ ගල් දමන්නට පටන් ගත්හ. එමගින් අල්ලාහ් ඔවුන් අනුභවකළ පිදුරු ආකාර යට පත්කළේය. සෑම පක්ෂියක්ම ගල් තුනක් බැගින් රැගෙන ආහ. කොණ්ඩ කඩල සේ ගලක් හොටයෙන්ද, ගල් දෙකක් දෙපාවෙන්ද තිබිනි. පුද්ගලයෙකු මත ගලක් වැටෙන්නේද, ඔහු ගේ අවයවන් කැලි කොට විනාශවන්නට විය. ඔවුන් පලා යාමට පිටත්වී මාර්ගයෙහි වැටෙන්නටද විය. අබ්රහා රෝගයට පත්වී ඔහුගේ ඇඟිලිද වැටෙන්නට විය. මෙනිසා ඔහු අසරණවී කුරුළු පැටියෙකු සේ සන්ආවට පැමිණ එහි මරණයට පත්විය. කුරෛෂි වරුන් ගෝත්‍ර වශයෙන් වෙන්වී සේනාවට බියෙන් තමන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා කඳුවලට නැග සිටීහ. සේනාවට සිදුවූ දේ දුටු ඔවුහු වහාම ආරක්ෂාවෙන් තම නිවෙස් කරා පැමිණීහ. නබි (සල්) තුමා උපත් ලැබීමට දින පනහකට (50) පෙර මෙම සිද්ධිය සිදුවිනි.

අරාබිවරුන් තම දරුවන්ගේ ශක්තිමත් ශරීර වර්ධනය සඳහා ඔවුන්ට තන කිරි දීමට ගැමි වැසියන්ගෙන් ඉල්ලා සිටීම සිරිතක් ලෙස පැවැත්විනි. නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා ඉපදු මෙම සමයේ බණූ සඅද් ගෝත්‍රයේ පිරිසක් මෙම කාර්‍යය සඳහා මක්කාවට පැමිණීහ. ඔවුන්ගෙන් ස්ත්‍රීන් මේ සඳහා නිවෙස් සොයමින් සිටීහ. නබි මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ අනාථකම හා දිළිඳුකම නිසා ඔවුහු

සෑම දෙනා එතුමාව (කිරි දීම සඳහා) ප්‍රතික්ෂේප කළහ. මවුන් අතර සිටි හලීමතුස් සඃදියියා යන කාන්තාවද අන් කතුන් සේ නබිතුමාව ප්‍රතික්ශේප කළාය. නමුත් නිවෙස් ගානක් ඇවිදද තම ජීවිතයේ මුහුණ පාන අසීරුතාවය හා දුෂ්කරතාවය, විශේෂ යෙන් එම සාගත වසරේ ඇතිවූ දුෂ්කරතාවය එම (තනකිරි දීමේ) කුලියෙන් පහසුකර ගැනීම සඳහා තමා සමග ගෙන යාමට දරු වෙක් ඇයට නොලැබීය. එනිසා අඩු කුලියට හෝ එම අනාථ දරුවා භාරගැනීම සඳහා හලීමා නැවත ආමිනාගේ නිවෙස කරා ගියේය.

හලීමා මක්කාවට තම සැමියා සමග සෙමින් ගමන් කරන අසරණ කෙට්ටු කොටළුවෙක් මත පැමිණියේය. ආපසු යන අවස්ථාවේ නබිතුමා තම මඩක්කුවේ තබාගෙන ගියේය. සෙමින් ගමන් කරමින් සිටි කොටළුවා වේගයෙන් ගමන්කර අන් සියලු වාහනයන් පසුකර යන්නට විය. යන මගෙහි (රොත්තපිටින්) ගිය වාහන හිමියන් මේ ගැන ඉමහත් පුදුමයට පත්වූහ. තවද, හලීමා, තම තනයේ කිරි අල්පවත් නොඑරීම නිසා තම දරුවන් අධික කුස ගින්නෙන් සැමදා අඬමින් සිටි නමුත් නබි (සල්) තුමාට කිරි පොවූ පසු තම තනයෙන් කිරි එරෙන්නට පටන් ගත්' බව පැවැසුවාය.

තවද, 'මෙම දරුවාට කිරි දීමේ විශේෂ භාග්‍ය ලැබීමෙන් බණූ සඃද් ගෝත්‍රයේ වියලී තිබිත තමාගේ ඉඩම හා සිව්පාවන් සරුවත්වූ බවද තමාගේ දිළිඳුකම් හා අසරණකම් සියල්ල පොහොසත් වන පරිද වෙනස්වූ බවද' ඇය පැවැසුවාය. නබි තුමා හලීමාගේ රැකවරණයේ වසර දෙකක් ගත කළාය. ඇයද නබිතුමාට විශේෂ සැළකිලි දැක්වූවාය. එතුමාගේ යම් කාර්‍යයන් හා එතුමාට සිදුවන අසාමාන්‍ය දේ ගැන හලීමා ගැඹුරෙන් වටහා

ගෙන සිටියේය. වසර දෙකකින් පසු හලීමා මක්කාවේ සිටින එතුමාගේ මව හා සීයා වෙත කැඳවාගෙන ගියේය. නමුත් එතුමාගේ භාග්‍යයෙන් තමාට සිදුවූ විශේෂ වෙනස්වීමයත් දුටු හලීමා, නබිතුමාව දෙවැනි වරටත් තමාගේ රැකවරණයේ තබාගැනීම සඳහා ආමිනාගෙන් බලවත් ඉල්ලීමක් කළාය. ආමිනා එකඟවිය. හලීමා ඉමහත් ප්‍රීතිය හා භාග්‍ය පිරිවරමින් යතීම් (අනාථ) දරුවා රැගෙන ආපසු බනූ සඅද් ගෝත්‍රයේ තම නිවස බලා පැමිණීය.

පපුව පැළීම

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමාට වයස හතරක් ලංගාවන සමයේ දිනක් එතුමා තම කිරි සහෝදරයා (හලීමාගේ පුත්‍රයා) සමග කූඩාරමට නුදුරින් සෙල්ලම් කරමින් සිටින අවස්ථාවේ හලීමාගේ පුත්‍රයා දිව ආවේය. ඔහුගේ මුහුණේ ආවේග සළකුණු තිබින. ඔහු තම මවගෙන් තම කුරෙෂ් සහෝදරයා (ට සිදුවූ දේ) බැලීමට පැමිණෙන මෙන් ඉල්ලා සිටියාය. හලීමා සිදුවූ දේ ගැන විමසීය. ඔහු 'ඇත්තවශයෙන්ම සුදු ඇඳුම් පැළඳ දෙන්නෙක් අප අතර සිටි ඔහුව අල්ලා බිමට තබා ඔහුගේ පපුව පැලීය...' යනුවෙන් පවසා එම සිද්ධිය සම්පූර්ණ කිරීමට පෙර හලීමා නබිතුමා කරා වේගයෙන් දිව ගියාය. එවිට එතුමා එම ස්ථානයේ නොසැලී සිටීමද, එතුමාගේ මුහුණ තද කහ පාට වීමද, එතුමාගේ ශරීරයේ පාට වෙනස්වී තිබීමද දිටීය. ඇය එතුමාගෙන් සිදුවූ දේ ගැන විමසුවාය. එවිට එතුමා 'නියත වශයෙන්ම සුදු ඇඳුමෙන් සැරසූ දෙන්නෙක් මාව අල්ලා මාගේ පපුව පැලීය. පසු මාගේ හෘදය පිටට ගෙන එයින් කළු පැහැති දෙයක් ඉවත් කර එය විසි කිරීමෙන් පසු හෘදය ශීතල ජලයෙන් සේදූහ. පසු

එය ආපසු ශරීරයතුල තබා පපුව මත පිරිමැද්දිය. පසු මා සිටි තැන මා හැර ඔවුන් දෙදෙනා සැඟවී ගියහ' යනුවෙන් පැවැසීය. හලීමා පපුවෙහි පැලූ ස්ථානය පිරිමදා බැලුවාය. නමුත් එහි කිසි යම් සළකුණක් ඇයට දක්නට නොලැබීය. පසු මුහම්මදු (සල්) තුමා රැගෙන තම කුඩාරමට පැමිණියාය.

පසු දින උදාවීමෙන් පසු හලීමා මුහම්මදු (සල්) තුමාද රැගෙන මක්කාවේ එතුමාගේ මව වෙත ගෙන ගියාය. දරුවා ගැන හලීමාට අධික ඇල්මක් තිබියදීත්, බලාපොරොත්තුවක් නොවෙන වේලාවේ හලීමා ආපසු පැමිණීම ගැන ආමිනා මවිතයට පත්වූවාය. එයට හේතුව ආමිනා විමසුවාය. නැවත නැවත කිහිප වරක් විමසීමකින් පසු හලීමා පපුව පැලීමේ සිද්ධිය පැහැදිලි කළාය.

මදීනාවේ සිටින බණූ නජ්ජාර් ගෝත්‍රයේ තම මාමාවරුන් මුන ගැසීම සඳහා ආමිනා තම යතීම් (අනාථ) දරුවාද රැගෙන පිටත්වූවාය. එහි කලක් ගතකර ආපසු පැමිණෙන අතරමගදී 'අබ්වා' යන ස්ථානයේ ඇය අභාවයට පත්වී එහිදීම භූමදානය කරනලදී. මෙසේ නබිතුමාට තමාගේ සතරවන වියේදී තම මවද අහිමිවිය. පසු එතුමා තම සීයාවූ අබ්දුල් මුත්තලිබ්ගේ රැකවරණ යට පත්විය. ඔහු එතුමාට අධික වගකීමෙන් රැකවරණයදී ආදරය කර රැකගෙන සිටියේය.

එතුමාට වයස හයක් සම්පූර්ණවන විට අබ්දුල් මුත්තලිබ්ද අභාවයට පත්විය. පසු දරුවන් වැඩියෙන් සිටින හා අඩු ආර්ථික යෙන් පසුවන එතුමාගේ ලොකු තාත්තාවූ අබූ තාලිබ් එතුමාට රැකවරණය දුන්නේය. ඔහුද, ඔහුගේ බිරිඳද තම දරුවෙකු ලෙස සැළකීහ. යතීම් නබිතුමා තමා ලොකු වියට පත්වන තෙක් ලොකු තාත්තාගේ රැකවරණයේ පසුවේය. මෙම සමයේ නබි

තුමාගේ ආරම්භක ජීවිතය පටන් ගත්තේය. එතුමා සත්‍යතාවය හා නම්බුව යන ගුණාංගයෙන් හැසිරීමෙන් එතුමා එම සංඥා නාමයෙන් හැඳුණන්නට විය. අමීන් (නම්බුකාරයා) පැමිණෙනවා යනුවෙන් පවසන්නේද එය නබිතුමා පැමිණීම තහවුරු වීමකි.

එතුමා යෞවනයක්වී වැඩිවියට පත්වීමත් සමග තම ජීවිත හා ආර්ථික කටයුතු සඳහා පෞද්ගලිකව ක්‍රියාකිරීමට අදහස් කළේය. තම කාර්‍යයන් හා ඉපයීමේ ගමන තමා විසින්ම පටන් ගත්තේය. එනිසා එතුමා සමහර කුරෙෂිවරුවන්ගේ බැටළුවන් කුලියට මේච්චල් කරන්නටවිය.

නබිතුමා (ෂාම්) සිරියා දේශය කරා ගමන් කරන වෙළඳ කණ්ඩායමක් සමග ගමන් කළේය. එම ව්‍යාපාරයේ වැඩි කොට සක් වූයේ කුවෙලිද්ගේ දියණියවූ කදීජාගේය. ඇය ධනවත් ස්ත්‍රියෙකි. මෙම වෙළඳ ගමනේ කදීජාගේ භාණ්ඩ සඳහා භාර කාරයා ලෙස ඇයගේ වහලෙක්වූ මෛසරා සිටියේය.

නබිතුමාගේ භාග්‍යයෙන් හා නම්බු කම්න් මිත් පෙරට වඩා කදීජාගේ වෙළඳාමෙහි අධික ලාභයන් ලැබෙන්නට විය. මෙසේ ලාභ අධිකවීමේ හේතුව පිළිබඳව කදීජා තම වහළාවන මෛසරාගෙන් විමසීය. එවිට මෛසරා 'අබ්දුල්ලාහ්ගේ පුත්‍රයා මුහම්මද් බින් අබ්දුල්ලාහ් වෙළඳ කටයුතුවල යෙදී සිටියේය. ඔහු කරා අධික මිතිසුන් (සෙනග) පැමිණීහ. මෙම අධික ලාභය කිසියම් අපරාධයකින් තොරව ලැබින' යනුවෙන් කීය. මෛසරා කිව දේ කදීජා සාවදානයෙන් අසාගෙන සිටියාය. ඇය මීට පෙරද මුහම්මදු බින් අබ්දුල්ලාහ් ගැන යම් කරුණු දැන සිටියාය. එබැවින් ඇයට එතුමා පිළිබඳව තද ඇල්මක් ඇතිවිය.

කදීජා මීට පෙර විවාහවී ඇයගේ සැමියා අන්ත්‍රාවූ කාන්තාවකි. එනිසා මුහම්මදු (සල්) තුමා සමග විවාහවී නව ජීවිතයෙහි

පිවිසීමට ඇය අදහස් කළාය. මේ ගැන එතුමාගේ කැමැත්ත ලබාගැනීම සඳහා තමාගේ ඥාති කාන්තාවක් එතුමා වෙත යැවූවාය. එවිට එතුමා විසිපස් වියට පත්ව සිටියේය. එම කාන්තාව කදීජා විවාහ කිරීම සඳහා එතුමාගේ කැමැත්ත පැතුවාය. එයට එතුමා එකඟවිය. එනිසා විවාහය සිදුවිය. ඔවුන් දෙන්නා භාග්‍යවන්තයන් වූහ. නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා කදීජාගේ දේපළ පිළිබඳ කාර්‍යයන් පාලනය කරන්නට විය. මේ සඳහා තම ශක්තිය හා අවධානය යොමු කළේය. කදීජා අඛණ්ඩව ගැබ්වී දරුවන් ප්‍රසූත කළාය. ඇයට සෛනබ්, රුකයියා, උම්මු කුල්සූම් හා ෆාතිමා යන ගැහැනු දරුවන්ද, කාසිම් හා අබ්දුල්ලාහ් යන පිරිමි දරුවන්ද සිටීහ. පිරිමි දරුවන් කුඩා අවදියේ අන්තූාවූහ.

නබිත්වයට පත්වීම

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා තමාට වයස හතලිහ (40) ලංවන අවධියේ මක්කාවට සමීපයෙන් පිහිටා ඇති හිරා නම්වූ කඳු ගුහාවේ තනියමින් හා අසමානයෙන් සිටීමටද එහි රෑ හා දහවල් කාලය ගතකිරීමටද විය. එතුමා හතලිස්වන වියට පත්වූ සමයේ රමලාන් මාසයේ විසි එක්වන (21) දින රාත්‍රී කාලයේ හිරා ගුහාවේ එතුමා සිටි අවස්ථාවේ දේව දූත ජිබ්රීල් (අලෛ) තුමා පැමිණ 'පාරායනා කරන්න' යනුවෙන් පැවැසීය. එතුමා 'මා පාරායනා කිරීමට නොදනිමි' යනුවෙන් කීය. මෙසේ ජිබ්රීල් (අලෛ) තුමා දෙවැනි හා තෙවැනි වතාවන්ද පාරායනා කරන මෙන් පැවැසීය. තෙවැනි වතාවේදී එතුමා නබි තුමාට...

﴿ إقرأ باسم ربك الذى خلق، خلق الإنسان من علق، إقرأ وربك الأكرم، الذى علم بالقلم، علم الإنسان مالم يعلم ﴾ (العلق: ١-٥)

'සියලු දේ මැවූ ඔබ දෙවියාගේ නාමයෙන් පාරායනා කරනු, ඔහු අලක් යන ස්ථාවරයේ සිට මිනිසා මැව්වේය. පාරායනා කරනු, ඔබගේ දෙවියා මහත් ධානවන්තයෙකි. ඔහු පෑනය මගින් මිනිසාට නොදන්නා සැමදේ ඉගෙන්නුවේය.' (96:1–5) යනුවෙන් (පාරායනා කරන මෙන්) පැවැසීය. පසු එතුමා එතැන් සිට ආපසු පිටත්ව ගියේය. මුහම්මදු (සල්) තුමාට එහි රැඳී සිටීමට නොහැකිවිය. එනිසා වැවුලන සිතින් තම නිවෙසට හැරී කදීජා වෙතට පැමිණ මාව පොරවන්න, මාව පොරවන්න යනුවෙන් පැවසීය. බිය යන තෙක් එතුමාව පොරවා තැබුවේය. එතුමා තමාට සිදුවූ දේ ගැන කදීජාට පැහැදිළිකර, තමා තම ජීවිතය ගැනද බියවන බව පැවසීය. එවිට කදීජා 'එසේ නොව, අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි, අල්ලාහ් ඔබතුමාට කිසි දිනක නින්දා නොකරන්නේය. නියත වශයෙන්ම ඔබතුමා ඥාතීන් සමග එක්ව සිටින්නේය අසීරුතාවයන් ඉවසන්නේය. නැති බැරි අයට උපයා දෙන්නේය. අමුත්තන් සළකන්නේය. යථාර්තයෙන් දුෂ් කරතාවයට ලක්වූවන්ට උපකාර කරන්නේය.

දින කීපයකින් පසු එතුමා ඇඳහීම අඛණ්ඩව කරගෙන යාම සඳහා හා රමලාන් මාසයේ ඉතිරි දිනයන් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා හිරා ගුහාව කරා නැවත ගියේය. එම මාසය අවසන්වූ විට මක්කාව යාම සඳහා හිරාවේ සිට බැසීය. 'බතනුල් වාදී' නමැති ස්ථානය ලඟාවූ විට දේවදූත ජිබ්රීල් (අලෛ) තුමා අහසය හා පොළොව අතර සිංහාසනයක මත අසුන් ගනිමින් නබිතුමා වෙත පැමිණිය. පසු පහත සඳහන් අල්ලාහ්ගේ වැකිය පහළ වීය.

﴿يا أيها المدثر، قم فأنذر، وربك فكبر، وثيابك فطهر، والرجز فاهجر﴾

(المدثر: ١ – ٥)

(පොරෝනයකින්) පොරවමින් සිටින්නානෙණි, ඔබ නැගිට මිනිසුන්ට) අවවාද කරනු. තවද ඔබ දෙවියාව ආඩම්බර කරනු. තවද ඔබ ඇඳුම් පැළඳුම් පවිත්‍රව තබා ගනු. තවද අපවිත්‍රකම පිළිකුල් කරනු. (74:1-5) පසුව අඛණ්ඩව අල්ලාහ්ගේ වහී (පණිවුඩය) පහළවීය.

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා, තම කැඳවීම ආරම්භ කළ විගස එම විශ්වාසනීය කැඳවීම එතුමාගේ ශ්‍රේෂ්ඨවූ බිරිඳ පිළිගත් අතර, ඇය අල්ලාහ් තආලාගේ ඒකත්වය හා තම ගෞරවණීය සැමියාගේ නබිත්වය සඳහා සාක්ෂි දැරීය. ඇය ප්‍රථමයෙන් ඉස්ලාමය වැළඳගත් තැනැත්තිය වූවාය. තම මව හා සීයාගෙන් පසු තමාට රැකවරණය දී තමාව ඇතිකළ ලොකු තාත්තා අබූ තාලිබ්ට ප්‍රති උපකාරයක් කිරීම සඳහා නබිතුමා ඔහුගේ පුත්‍රයෙක්වූ අලී තමා වෙත රැඳවා ගෙන තම රැකවරණයේ ඇතිකිරීමටත්, ඔහු වෙනුවෙන් වියදම් කරන්නටත් විය. මෙම සමයේ අලීද සිත් පැහැදිලිවී විශ්වාස කළේය. පසු කදීජාගේ වහලෙක් වූ සෙයිද් බින් හාරිදාද මවුන් සේ විශ්වාස කළේය. නබි (සල්) තුමා තම හිත මිත්‍රයාවූ අබූබක්ර් (රලි) තුමාට මේ ගැන දැන් විය. ඔහු කිසිදු කලබලයෙකින් තොරව විශ්වාස කර සත්‍ය කළේය.

කැඳවීමේ කාර්‍යය රහසිගතව පැවැතීය. රහසිගතව යනු වෙන් හැඳින්වන්නේ නබිතුමාගේ මිත්‍රයන්, එතුමා පිළිපදින්නන් හා එතුමගේ කැඳවීමෙන් ඉස්ලාමය වැළඳගත්තන් රහසිගතව රැස්වන ස්ථානයේ කැඳවීමකි. නියත වශයෙන්ම අධික පිරිස් එතුමාව විශ්වාස කළහ. නමුත්, මවුහු තම ඉස්ලාමය ගැන බිය වන්නට වූහ. මක්නිසාදයත්, මවුන්ගෙන් කෙනෙකුගේ කාර්‍ය ප්‍රසිද්ධ වෙන්නේද ඔහු ඉස්ලාමයෙන් පිටමන් කිරීම සඳහා

කුරෛෂ් කාෆිර්වරුන්ගේ විවිධාකාර වේදනාවන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි නිසාය.

ප්‍රසිද්ධ කැඳවීම්

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා වසර තුනක කාලයක් පෞද්ගලික කැඳවීමෙහි යෙදීමෙන් පසු අල්ලාහ්

﴿ فاصدع بما تؤمر وأعرض عن المشركين ﴾ (الحجر-٩٤)

'එබැවින් ඔබට අණකර ඇති දේ ඔවුන්ට ප්‍රසිද්ධියෙන් පවසනු. (වැඳුම් පිදුම්හි) හවුල් කරන්නන් ප්‍රතික්ෂේප කරනු. (15:94) යන වැකිය පහළ කළේය.

දිනක් නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා සෆා කඳුවේ සිට කුරෛෂ් වරුන් කැඳවීය. එහි විශාල පිරිසක් රැස්වූහ. ඔවුන් අතර අල්ලාහ්ට හා ඔහුගේ දූතයාවූ නබිතුමාට කුරෛෂිවරුන්ගෙන් තද විරෝදියාවූ තම ලොකු තාත්තා අබූ ජහ්ල්ද පැමිණ සිටි යේය. රැස්ව සිටින කුරෛෂිවරුන් අමතා නබිතුමා 'මෙම කන්දට පිටු පස ඔබලා විනාශ කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් විරෝධීන් රැඳී සිටින බව මා පවසන්නේනම් එය ඔබලා පිළිගන්නේද?' යනුවෙන් ඔවුන්ගෙන් ඇසීය. ඔවුහු 'අප ඔබගෙන් සත්‍යතාවය හා විශ්වාසය හැර අන්කිසි දෙයක් නොදිටින්නෙමු'. යනුවෙන් කීහ. පසුව නබිතුමා 'ඔබලාට දැඩි වේදනාවන් ඇති බව මා අවවාද කරමි. යනුවෙන් පවසා ඔවුන් අතර ඇති පිළිම් වැඳුම අතහැර (වැඳුම් පිදුම් සඳහා) අල්ලාහ් තනිලා කරා කැඳවීමට ආරම්භ කළේය. ජනතාව අතර සිටි අබූ ලහබ් වහාම නැගිට 'ඔබට විනාශය ඇතිවේවා. මේ සඳහාද අපිව රැස්කළේ? යනුවෙන්

පැවැසීය. එවිට අල්ලාහ් තආලා මසද් නමැති පහත සඳහන් (කුරාන්) පරිච්ඡේදය පහළ කළේය.

﴿تبت يدا أبي لهب وتب، ما أغنى عنه ماله وما كسب، سيصلى نارا ذات لهب، وامرأته حمالة الحطب، في جيدها حبل من مسد﴾ (المسد: ١-٥)

අබුලහබ්ගේ දෑත් විනාශ වේවා. ඔහුද විනාශ වේවා. ඔහුගේ දේපල හා ඔහු ඉපැයූ දේද ඔහුට පල නොවීය. ඔහු සීඝ්‍රයෙන් දැල්වෙන ගින්නෙහි පිවිසේ. තවද දර උසුලන ඔහුගේ බිරිඳද ගින්නෙහි පිවිසේ. ඇයගේ බෙල්ලහි ඇඹරුණු ඉඳි ලණු තමා (තිබේ). (එයින් එයද විනාශයට පත්වේ.) (111:1-5)

නබිතුමා කැඳවීමේ කටයුතුහි නිරතවී සිටි අතර, මිනිසුන් රැස්වන ස්ථානවල එය ප්‍රසිද්ධ කිරීමටද ඔවුන් ඉස්ලාම් කරා කැඳවීමටද පටන් ගත්තේය. කඃබාවහි එතුමා නැමදුම ඉටු කළේය. මුස්ලිම්වරුන්ට කාෆිර්වරුන්ගේ හිරිහැරය අධිකවිය. යාසිර්, (ඔහුගේ බිරිඳ) සුමෛයියා හා ඔවුන්ගේ පුත්‍රයා අම්මාර් යන්නන්ට සිදුවූ දේ නිදසුනකි. ඔහුගේ දෙමාපියන් ෂහීද්වරුන් (පරිත්‍යාග ශීලීන්) සේ දිවි පිදූහ. සුමෛයියා ඉස්ලාම් වෙනුවෙන් ප්‍රථමයෙන් දිවි පිදූ කාන්තාවකි. මෙය සිදුවියේ ඉස්ලාමය වැළඳගත් හේතුව නිසාය. තවද, බිලාල් බින් රිබාහ් අල් හබෂී (රලි) ද උමයියා බින් ගලෆ් හා අබූජහ්ල් යන අයගේ වේදනාවට ලක්විය.

බිලාල් (රලි) අබූබක්ර් (රලි) තුමා මාර්ගයෙන් ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ ගත්තේය. ඔහුගේ හාම්පුතාවූ උමයියා බින් ගලෆ් මේ බව දැනගත් විගස ඉස්ලාම් ධර්මය අත හැරීම සඳහා විවිධ ආකාරයෙන් වේදනාවට ලක් කළේය. නමුත් බිලාල් (රලි)

ඔහුගේ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කොට ඉස්ලාමය ස්ථිරව වැළඳ ගත්තේය. උමයියා ඔහුව අල්ලා දම්වැලින් බැඳ, මක්කා වට පිට ගෙනවිත් දැඩි උෂ්ණයෙන් යුත් වැලි (ගොඩ) මත තබා, ඔහුගේ පපුව මත ලොකු ගලක් තබා ඔහුද ඔහුගේ යහලුවන්ද කෲර ලෙස කසයෙන් පහර දුන්හ. නමුත් බිලාල් අහද් අහද් (අල්ලාහ් කෙනෙකි, අල්ලාහ් කෙනෙකි) මෙන් පවසමින් සිටියේය. මෙම අවස්ථාවේ අබූබක්ර් (රළි) තුමා එතැනින් පසුකර යන්නට විය. එබැවින් අබූබක්ර් උමයියාගෙන් ඔහුව මිළදී ගෙන අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයෙහි නිදහස් කළේය.

මෙවැනි අපරාධ සිදුවීම් වැළක්වීමේ උපායක් වශයෙන් නබි තුමා ඔවුන්ගේ ඉස්ලාමය ප්‍රසිද්ධ කිරීම තහනම් කළාය. ඔවුන් රහස්ව රැස්කළේ මෙනිසාය. මක්නිසාදයත්, ඔවුන් ප්‍රසිද්ධව රැස්කළේද, මුෂ්රික්වරුන් ඔවුන් යහමග යාම හා ධර්මය ඉගෙනගැනීම වළක්වෙති යන්නෙහි කිසිදු සැකයක් නොමැත. යම් විට මෙය දෙපිරිස් අතර ගැටුම්ද ඇති කළ හැක. මෙම ගැටුම් මුස්ලිම්වරුන්ගේ සුළු ප්‍රමාණය හා ශක්තිය නිසා ඔවුන්ට විනාශයක් ගෙනදිය හැක. එනිසා සැඟවී කිරීම උපායයෙකි. නබි (සල්) තුමා කුරෙෂ් කාෆිර්වරුන්ගේ හිරිහැරයන් ඉවසා ගෙන මුෂ්රික්වරුන් අතර කැඳවීමේ හා ඇඳහීමේ කාර්‍ය ප්‍රසිද්ධියෙන් කළාය.

අබීසීනියාවට හිජ්රත් යාම

තම ඉස්ලාමය එළිකරන මුස්ලිම්වරුන්ට විශේෂයෙන්, ඔවුන් ගෙන් අසරණයන්ට මුෂ්රික්වරුන් නොකඩවා හිරිහැර කරමින් සිටියදී, අබීසීනියාවේ නජ්ජාෂි රජතුමා වෙත ඔහුගේ රැකවරණය පතා පලා යන ලෙස නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා තම අනුගාමික

යන්ගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. මුස්ලිම් වරුන්ගෙන් වැඩි පිරිසක් තමන්ට හා තම පවුලේ අයට කුරෛෂිවරුන් ගැන (හිරිහැර කරේදැයි) බියට පත්ව සිටීහ. මෙය නබිත්වයේ පස්වැනි වසරේ දිය. එනිසා මුස්ලිම්වරුන් 70 දෙනෙක් පමණ තම පවුල් සමග පලා යාමට පිටත්වූහ. ඔවුන් අතර උස්මාන් බින් අෆ්වාන් (රලි) ද ඔහුගේ බිරිඳවන නබිතුමාගේ දියණියවූ රුකයියාද සිටියහ. මුස්ලිම්වරුන් අබිසීනියාවේ නැවතීම වළක් වාලීමට කුරෛෂි වරුන් කුමන්ත්‍රණය කළහ.

කුරෛෂිවරුන් අබිසීනියාවේ රජතුමාට තෑගිබෝග යවමින් පලාගිය මෙම අය තමන් වෙතට භාරදෙන මෙන් ඉල්ලීමක් කළ අතර, මොවුන් රසා නබිතුමාට හා එතුමාගේ මවට බැණ දොස් පවරන බවද රජතුමාට දැනුම් දුන්හ. මේ ගැන නජ්ජාෂි ඔවුන්ගෙන් විමසීය, ඔවුහු ඉස්ලාම් ධර්මය රසා නබිතුමා ගැන පවසන කරුණු හා සත්‍යය ඔහුට පැහැදිළි කළහ. එහෙයින් ඔහු ඔවුන් ආරක්ෂා කළේය. ඔවුන් කුරෛෂ්වරුන්ට භාරදීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

මෙම වසරේ දිනක් නබිතුමා කාඃබා (හරම් ෂරීෆ්) වෙත ගියේය. එහි අධික කුරෛෂිවරුන් රැස්ව සිටීහ. නබිතුමා ඔවුන් අතර සිට, බලාපොරොත්තු නොවන පරිදි (سورة النجم) සූරා නජ්ම් යන පරිච්ජේදය පාරායනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. මෙම කාෆිර්වරුන් මින් පෙර අල්ලාහ්ගේ වැකියන් නොඅසා සිටීහ. කුමක්නිසාදයත්, ඔවුන් නබි මුහම්මදු (සල්) තුමාගෙන් කිසිවෙක් කණ්දී නොඇසීමට ඔවුහු අතර ගිවිසගෙන සිටීහ. නමුත් මෙම කුරාන් පරිච්ජේදය පාරායනා කළවිට ආකර්ශණීය මෙම දේව වැකියන්ට ඔවුන්ගේ කණ් යොමුවිය. ඔවුන් සැම දෙනා තම නෙත් යොමා එය සවන්දීමට වූහ. ඔවුන්ගේ සිතෙහි

එය හැර අන්කිසි දෙයක් නොහැඟීය. මුහම්මදු (සල්) තුමා {فاسجدوا لله واعبـــــدوا} 'අල්ලාහ්ට සුජූදු (හිස නැමීම්) කරන්න. ඔහුටම වැඳුම් පිදුම් කරන්න.' යන වැකිය නෙක් පාරායනා කර හිස නැමී සුජූදු කළේය. ඔවුන් කිසි කෙනෙකුට සිත් මෙල්ල නොවී ඔවුන්ද සුජූදු කරන්නට වූහ. මෙහි සහභාගි නොවූ මුෂ්රික්වරුන් සෑම මාර්ගයෙන්ම සුජූදු කළ අයට දෝශා රෝපනය කළහ. මෙම අවස්ථාවේ ඔවුන් නබිතුමා ගැන අසත්‍ය යන් කතා කළහ. ඔවුන් නබිතුමා තමන්ගේ පිළිමයන් ප්‍රශංසා කළ බවද එම පිළිමයන්ගේ නිර්දේශයන් පිළිගැනෙන බව එතුමා පාවැසූ බවද කීහ. ඔවුහු, සුජූදු කළ අය එයින් වළක්වා ලීම සඳහා මෙසේ දෝශාරෝපනය කළහ.

උමර් (රලි) ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීම

උමර් බින් කත්තාබ් (රලි) තුමා ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ ගැනීම මුස්ලිම්වරුන්ට උපකාරයක් ලෙස පැවැතිය. නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා ඔහුට ෆාරූක් යනුවෙන් නම් කළේය. කුමක්නිසාදයත්, අල්ලාහ් තආලා ඔහු විසින් සත්‍යය හා අසත්‍යය වෙන් කළේය. ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ දින කීපයෙන් පසු දිනක් උමර් (රලි), නබිතුමාගෙන්, නබිතුමණී, අපි සත්‍යයේ නොසිටින්නේද? යනු වෙන් ඇසීය. එයට නබිතුමා එසේ නොවේ අපි සත්‍යයයේම සිටින්නෙමු යනුවෙන් පැවැසීය. එසේනම් ඇයි අපි මෙය සඟවා සිටින්නේ? යනුවෙන් උමර් (රලි) නැවැත ඇසීය. මුහම්මදු (සල්) තුමා අර්කම් (රලි) ගේ නිවසේ තමා සමඟ සිටි මුස්ලිම්වරුන් ගෙන් හම්සා බින් අබ්දුල් මුත්තලිබ් යටතේ පිරිසක්ද, උමර් බින් කත්තාබ් යටතේ පිරිසක්ද වන පරිදි කොටස්කර, ඔවුන් සමඟ කැඳවීම් මාර්ගයේ තම ශක්තිය උපුටා පෙන්නුම් කිරීම

හා එම කැඳවීම ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා මක්කා මාර්ගයන් කරා පිටත්විය.

කැඳවීමේ කටයුත්ත හෙළාදැකීමේ කාර්‍යයෙහි කුරෙෂි වරුන් විවිධ ක්‍රමයන් උපයෝගී කළහ. වේදනාවන්, අක්‍රමික තාවන්, අපරාධයන් හා චාටු (ආශා) කථාවන් කළහ. නමුත්, මේ සියල්ල ඔවුන් ඉස්ලාම් ධර්මයේ තිරතවීමට හා මුස්ලිම් වරුන් අධිකවීමට හේතුවිය. මෙම අවස්ථාවේ ඔවුහු නව ක්‍රියා මාර්ගයක් සඳහා සැළසුම් කළහ. මුස්ලිම්වරුන් හා බණූ හාෂිම් වරුන් සමග සම්බන්ධ තාවයන් සහමුලින්ම අත්හිටුවිය යුතුයි. මුස්ලිම්වරුන් සමග වෙළඳ කටයුතුවල යෙදීම, විවාහ කිරීම, උපකාර කිරීම හා ආශ්‍රය කිරීම යනාදියන් නොපැවැත්විය යුතුයි. යනුවෙන් පත්‍රයක ලියා එහි සැම දෙනාම අත්සන් කර එය කාඃබා බිත්තියේ එල්ලා තැබූහ. මුස්ලිම්වරුන් මක්කාවෙන් පිටත්ව ෂිඅබු අබූතාලිබ් යන ප්‍රපාතය කරා යාමට සිදුවිය. එහිද මුස්ලිම්වරුන් දුෂ්කර වේදනාවන්ට ලක්වූහ. කුස ගින්නටද, අධික පීඩනයටද ඔවුන්ට මුහුණ පෑමට සිදුවිය. ඔවුන්ගෙන් ශක්තිවන්තයන් තම සම්පත්වලින් වියදම් කළහ. කදීජා (රලි) තමාගේ සම්පත් සියල්ල වියදම් කළාය. ඔවුන් අතර රෝග පැතිරීය. පිරිසක් මෙමගින් මැරුම් දකින තරමට පත්වූහ. නමුත් ඔවුන් ස්ථිරයෙන් හා ඉවසීමෙන් සිටීහ. ඔවුන්ගෙන් කිසියම් කෙනෙක් හෝ ආගම අතහැර නොගියහ. මෙසේම වසර තුනක් පීඩනයෙන් ගත කළහ.

පසු බණූ හාෂිම්වරුන් සමග කිට්ටුම නෑකම් පවත්වන කුරෙෂ්වරුන්ගෙන් වැදගත් පිරිසක් පත්‍රයෙහි කරුණු නිශ්ඵල කරලීමටද ඒ බව ජනතාවට දැනුම් දීමටද ඉදිරිපත්වූහ. එම පත්‍රය (කාඃබා බිත්තියෙන් ගලවා) පිට ගෙනවිට එහි බිස්මික

(අ)ල්ලාහුම්ම (بسم الله) 'අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන් ආරම්භ කරමි' යන සුළු කොටස හැර අන් සියල්ල වේයන් විසින් විනාශකර ඇති බව පෙණුන. මෙම අවහිරයන් අවසන් වීමෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් හා බණු හාෂිම්වරුන් මක්කාවට ආපසු පැමිණියහ. නමුත් කුරෙයිෂ්වරුන් මුස්ලිම්වරුන්ට විරුද්ධවීමේ ස්ථාවරයේ නිරතව සිටිහ.

ශෝක වසර

අබුතාලිබ්ගේ ශරීරය පුරාම රෝගය පැතිරෙන්නට විය. ඔහු ඇතිරිල්ලෙහි (ඇඳෙහි) නිරතවන්නට විය. ඔහු මරණ (සක්රාත්) වේදනාවට ලක්වී සිටි අතර, මිය යාමට පෙර ඔහු 'ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්' (වැඳුම් පිදුම් කිරීමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැත) යන වැකිය කීමේ අපේක්ෂාවෙන් නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා ඔහුගේ සිරස අසලෙහි සිටියේය. නමුත්, ඔහු සමග සිටින ඔහුගේ අයහපත් මිත්‍රයන් හා ඔවුන්ගේ නායකයවූ අබූ ජහ්ල්ද එය වළක්වමින් හා 'ඔබ පියානන්ගේ හා මුතුන් මිත්තන්ගේ ආගම අත නොඅරිනු' යනුවෙන් ඔහුට පවසමින් සිටිහ. එනිසා ඔහු ෂිර්කයේම (අල්ලාහ්ට හවුල් කරන මගෙහි) අන්තාවිය. ඔහු ඉස්ලාම් ධර්මය නොවැළඳ මරණයට පත්වීම නබි මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ ශෝකය දෙගුණයක් වීමට හේතුවිය. අබූතාලිබ් අන්තාවී මාස දෙකක් ළගාවන සමයේ නබිතුමාගේ බිරිඳවූ කදීජා (රලි) තුමියද අන්තාවිය. මේ හේතුවෙන් නබිතුමා ඉමහත් ශෝකයට පත්විය. තම ලොකු පියාවූ අබූතාලිබ්ගේ හා තම බිරිඳවූ කදීජා (රලි) තුමියගේ වියෝවෙන් පසු නබිතුමාට තම සමාජයෙන් හිරහැර හා පීඩා වන් අධිකවන්නට විය. (මෙම මරණ සිදුවීමෙන් නබි මුහම්මදු

(සල්) තුමා අධික ශෝකයට පත් බැවින් මෙම වසර ආමුල් හුස්න් (ශෝක වසර) යනුවෙන් හැඳින්විය.)

තායිෆ් ගමන

මුස්ලිම්වරුන්ට කුරෙෂ්වරුන්ගේ හිරිහැරයන්, අක්‍රමිකතා වන්, අපරාධයන්, හා නින්දාවන් නොකඩවා සිදුවිත. කුරෙෂ් වරුන් යහමගට යොමු කිරීම පිළිබඳව නබිතුමා වෙහෙසට පත්ව සිටියේය. තායිෆ් වැසියන්ට අල්ලාහ් යහමග පෙන්විය හැක යන අදහසින් තායිෆ් ගැන නබිතුමා සිතන්නට විය. තායිෆ් කරා ගමන් කිරීම අපහසු කරුණෙකි. මක්නිසාදයත්, තායිෆ් නගරයට යන මග වටා විශාල කඳු තිබීම නිසා එම මගෙහි ගමන් කිරීම දුෂ්කර කාර්යයෙකි. නමුත් අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයෙහි සැම පහසුවිය හැක. එනමුත් තායිෆ් වැසියන් එතුමා පහත් අන්දමින් නින්දාකර පලා එවූහ. ඔවුන් කුඩා ළමයින් උසිගැන්වූහ. ඔවුන් නබිතුමාගේ විලුඹ දෙකෙහිම රුධිරය එන තෙක් ගල් ගැසූහ.

එනිසා නබිතුමා මේ සියල්ල ඉවසාගෙන අධික ශෝකයට පත්වී මක්කාව කරා ආපසු පැමිණෙන්නට විය. මෙම අවස්ථාවේ දේවදූත ජිබ්රීල් (අලෛ) තුමා කඳු සඳහා නියමවූ මලක් (දේව දූත) වරයා සමග පැමිණ නබිතුමාව කැඳවා 'ඔබ කැමැති දේ අණ කිරීම සඳහා අල්ලාහ් තආලා ඔබ වෙත කඳු සඳහා නියමවූ මලක්වරයා එවා ඇත' යනුවෙන් පැවැසීය. එවිට කඳු සඳහා නියමවූ මලක්වරයා 'මුහම්මද් තුමණී, ඔබ කැමැති වන්නේනම්, මක්කාව වටකර ඇති මෙම (මක්කාව පිරිවරා ඇති) කඳු දෙක මගින් මා ඔවුන් විනාශ කරන්නම්.' යනුවෙන් නබිතුමාගෙන් ඇසීය. එවිට නබිතුමා 'නමුත්, අල්ලාහ් තආලා ඔවුන් මගින්

ෂිර්ක් (හවුල්) නොකර, එකම අල්ලාහ්ට වැඳුම් පිදුම් කරන පරම් පරාවක් බිහි කිරීම මා අපේක්ෂා කරමි' යනු වෙන් පැවැසීය.

මුෂ්රික්වරුන් නබිතුමාගෙන් ආශ්වර්යය ක්‍රියාවන් පෙන්වන මෙන් තර්ක කරමින් සිටියා පමණක් නොව, එය වරින්වරද අසන්නට වූහ. වරක් මවුන් චන්ද්‍රයාව දෙකට පළා පෙන්වන මෙන් ඉල්ලා සිටීහ. නබිතුමා මේ ගැන අල්ලාහ්ගෙන් ඇසීය. එවිට මවුන් චන්ද්‍රයා දෙකට පැළී තිබීම දිටීහ. කුරෙෂිවරුන් මෙම ආශ්වර්යය සිද්ධිය දීර්ඝ වේලාවන් දුටුවමින් සිටී නමුත් මවුන් විශ්වාස නොකළහ. එනමුත් මවුන් 'මුහම්මදු අපට හූණියම් කළේය.' යනුවෙන් කීහ. එවිට පුද්ගලයෙක් 'මහු ඔබලාට හූණියම් කළාට මිනිසුන් සැම දෙනාට හූණියම් කිරීමට මහුට ශක්තියක් නොමැත. එනිසා (වෙළඳ කටයුතුවෙහි පැමිණෙන) මගීන්ගෙන් විමසා බලන්න. යනුවෙන් කීවේය. එවිට මගීන් පැමිණියහ. මවුන්ගෙන් මේ ගැන විමසූහ. ඔවුහු 'එසේමයි. නියතවශයෙන්ම අපිද එය දුටුවෙමු.' යනුවෙන් පැවැසූහ. නමුත් කුරෙෂ්වරුන් (මෙය දැන සිටී අතර,) මවුන්ගේ කුෆ්ර් (ප්‍රතික්ෂේප කිරීම) හි හිතුවත්කාරකමින් නිරතව සිටීහ. මෙම හඳ පැළීමේ සිද්ධිය මීට වඩා ඉමහත් ආශ්වර්යය සිද්ධියක් සඳහා පසුබිමක්විය. එය අල් ඉස්රා හා අල් මිඃරාජ් යන්නේය.

ඉස්රා හා මිඃරාජ්

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා තායිෆ් සිට ආපසු පැමිණීමෙන් පසු එහිදී එතුමාට සිදුවූ දේද, අබුතාලිබ් හා කදීජා (රලි) අන්තාවීමද, එයින් පසු සිදුවූ කුරෙෂ්වරුන්ගේ දුෂ්කර හිරහැරයන්ද නබි තුමාගේ සිතෙහි අධික ශෝකයන් ඇති කළේය. එම අවස්ථාවේ නබිතුමාට අල්ලාහ් තආලාගේ සැනසුම ලැබෙන්නට විය.

නබිත්වයේ දසවන වසර රජබ් මස විසිහත්වන දින රාත්‍රියේ, නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා නින්දෙහි පසුවෙමින් සිටියෙදී දේව දූත ජිබ්රීල් (අලෛ) තුමා 'බුරාක්' ද රැගෙන නබිතුමා වෙත පැමිණිය. බුරාක් යනු අකුණක් සේ වේගයෙන් ගමන් කරන පියාපත් දෙකකින් යුත් අශ්වයාට සමාන සතෙකි. එය මත නබි (සල්) තුමා අසුන් කරවාගෙන පලස්තීනයේ පිහිටා ඇති බයිතුල් මුකද්දස් නමැති දේවස්ථානය වෙත පැමිණේය. පසු එතැන් සිට එතුමා අහසට (මිඃරාජ්හි) උස්සා ගෙන ගියේය. එහි එතුමා තම දෙවියාගේ මහා සාධකයන් (ආධාරයන්) දිටීය. අහසේදී පස්වේල නැමඳුම එතුමාට අනිවාර්යවිය. එම රාත්‍රියේම නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා පැහැදිලි සිතින් හා දැඩි ස්ථිරයෙන් මක්කාව කරා පැමිණිය.

පසු දින එළිවීමත් සමගම නබිතුමා කාඃබාවට ගොස් තමාට සිදුවූ දේ ගැන මිනිසුන්ට පැහැදිලි කළේය. එවිට කාෆිර්වරුන් එතුමාව අසත්‍ය කිරීමටත් විහිළු කිරීමටත් පටන් ගත්හ. පසු එහි සිටි පිරිසක් එතුමාව අධෛර්‍යමත් කිරීම සඳහා බයිතුල් මුකද්දිස් දේවස්ථානය ගැන තමන්ට වර්ණනා කරන මෙන් එතුමාගෙන් ඇසීය. නබිතුමා ඔවුන්ට ඒ ගැන විකටික වර්ණනා කරන්නට විය. මෙයින් මුෂ්රික්වරුන් සෑහීමට පත් නොවූහ. නමුත් ඔවුන් 'අපිට වෙනත් සාධකයන් අවශ්‍යයයි' යනුවෙන් කීහ. එබැවින් නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා, මක්කා දිසාවෙන් සිට පැමිණෙන කණ්ඩායමක් අතර මගදී තමාට මුණ ගැසුනු බව පවසා ඔවුන්ගේ ලක්ෂණයන්ද ඔවුන් සතු ඔටුවන් ගේ සංඛ්‍යාවද ඔවුන් පැමිණ වේලාවද පැහැදිලි කළේය. නබි තුමා සත්‍ය පැවැසුවද කාෆිර්වරුන් එතුමාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙහිද, මුරණ්ඩු කිරීමෙහිද, සත්‍ය නොකිරීමෙහිද නිරතවී සිටීහ. මෙම

(ඉස්රා) ගමන ගියදා උදේ දේව දූත ජිබ්රීල් (අලෛ) තුමා පැමිණ නබි මුහම්මදු (සල්) තුමාට පස්වේල සලාතය (නැමදුම) ඉටුකිරීමේ ක්‍රමය හා එහි වේලාවන් ගැන ඉගෙන්විය. මින් පෙර සලාතය උදේ හා සවස රකඅත් දෙකක් බැගින් පමණක් තිබින.

කුරෙයිෂ්වරුන් සත්‍යයට විරුද්ධවීමෙහි නිරතවී සිටි සමයේ නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා මක්කාවට පැමිණෙන මිනිසුන්ට කැඳවීම් කිරීමේ කාර්‍යයෙහි යෙදී සිටියේය. එතුමා මිනිසුන්ට ගමනේදී හා ඔවුන් නැවැතී සිටින ස්ථානවලදී ඉස්ලාම් ධර්මය උපුටා පෙන්වා එය පැහැදිලි කරන්නට විය. එතුමාගේ ලොකු පියෙකු වන අබූ ලහබ්ද නබිතුමා යන තැන් කරා ගොස් එතුමා ගැනද එතුමාගේ කැඳවීම් ගැනද මිනිසුන්ට අවවාද කරමින් සිටියේය. වරක් එතුමා මදීනාවේ සිට පැමිණි පිරිසට කැඳවීම් කළේය. ඔවුහු එය සාවදානයෙන් අසා සිට එතුමා පිළිගැනීමටත් එතුමා විශ්වාස කිරීමටත් එකඟවූහ. මදීනා වැසියන් ඉතා සමීපයෙන් නබි වරයෙකු පැමිණෙන බව යහූදි (යුදෙව්) වරුන්ගෙන් දැන සිටිහ. එනිසා නබිතුමා ඔවුන්ට කැඳවීම් කළ විගස එම නබිතුමා මෙතුමා බව හඳුනා ගෙන ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමට කඩිනම් වූහ. ඔවුන් 'මෙම කාර්‍ය යෙහි යහූදිවරුන් තමන්ට වඩා ඉදිරියට නොයායුතුයි' යනුවෙන් කීහ. ඔවුන් හය දෙනෙකි. දෙවන වසරේ ඔවුන් දොළොස් දෙනෙක් පැමිණ නබිතුමා වෙත රැස්වූහ. එතුමා ඔවුන්ට ඉස්ලාම් ධර්මය ඉගැන්විය. ඔවුහු මදීනාවට ආපසු යන විට කුර්ආනය ඔවුන්ට ඉගැන්වීම සඳහා හා ඉස්ලාම් ධර්මයේ නීති රීති පැහැදිලි කිරීම සඳහා මුස්අබ් බින් උමෛර් යන අය ඔවුන් සමග යැව්වේය. මදීනා වැසියන් අතර ප්‍රයෝජනයක් ඇති

කිරීමට මුස්අබ් බින් උමෛර්ට හැකිවිය. ඔහු වසරකින් පසු මක්කාවට ආපසු පැමිණවිට ඔහු සමග මදීනා වැසියන් පිරිමින් හැත්තෑ දෙන්නෙක්ද ස්ත්‍රීන් දෙන්නෙක්ද සිටීහ. නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා ඔවුන් රැස්කළේය. ඔවුහු නබිතුමාගේ (ඉස්ලාම්) ධර්මයට උපකාර කරන බවද, එතුමාගේ අණ පිළිපදින බවද එතුමා සමග ගිවිස ගත්හ. පසු ඔවුහූ මදීනාව කරා ආපසු පිටත්ව ගියහ.

කැඳවීමේ නව මූලස්ථානය

මදීනාව සත්‍යතාවයටද, සත්‍යවන්තයන්ටද රැකවරණය හා අභය ලබාදෙන ස්ථානයක් වශයෙන් පරිවර්තනය විය. එනිසා මුස්ලිම්වරුන් මදීනාව කරා හිජ්රත් (පලා) යාමට පටන් ගත්හ. නමුත් කුරෛෂිවරුන්, මුස්ලිම්වරුන් හිජ්රත් යාම වලක්වාලීමට අධිෂ්ඨානය කළහ. එනිසා සමහර මුහාජිර්වරුන්ට (හිජ්රත් යන්නන්ට) විවිධ වේදනා හා හිරිහැරයන් කරන්නට වූහ. මුස්ලිම්වරුන් කුරෛෂ්වරුන්ට බියවී රහසිගතව හිජ්රත් යන්නට විය. උමර් (රලි) තුමාගේ හිජ්රත් ගමන වීරකමට හා අභියෝග යට සාදකයක් වශයෙන් පැවැතිය. එතුමා තම කඩුව පැළඳ, දූන්න ඉස්සා කාඃබාව කරා පිටත්ව එහි සක්මන් (වට කිරීම) කළේය. පසු ඔහු මුෂ්රික් වරුන්ගෙන් ‘කවරෙකු තම බිරිඳ වැන්දඹු කිරීමට හෝ තම දරුවා අනාථ කිරීමට කැමැති වන්නේද ඔහු මා කරා පැමිණෙන්න. මා හිජ්රත් යන්නෙමි’ යනුවෙන් අභියෝග කරමින් පිටත්විය. එතුමාගේ ගමන වළක් වාලීමට ඔවුන් කිසි කෙනෙකුට ධෛර්‍ය නොවීය. අබූබක්ර් (රලි) තුමා හිජ්රත් යාම සඳහා නබිතුමාගේ අවසරය පැතීය. එවිට නබිතුමා ‘ඔබ ඉක්මන් නොවන්න. ඔබට අල්ලාහ් සගයෙක්

ලබාදීමට හැක' යනුවෙන් අබූබක්ර් (රලි) තුමාට පැවැසීය. මෙසේ අධික මුස්ලිම්වරුන් හිජ්රත් ගියහ. මෙය දුටු කුරෛෂි වරුන්ට පිස්සු (උම්මත්තකය වීමට) හැදෙන්නට වූහ.

නබිතුමාගේ කාර්‍යයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨකම හා එතුමාගේ කැඳවීම ගැන මවුන් බියට පත්වූහ. එනිසා මවුහු මේ ගැන සාකච්ජා කර නබිතුමා මරා දැමීමට ඒකමතිකව තීරණය කළහ. අබූ ජහ්ල් 'අපගේ සැම ගෝත්‍රයෙකින්ම ශක්තිමත් තරුණයෙකු බැගින් තෝරා මවුන් අතට කඩු දී, මවුන් මුහම්මද්ව වටකර, එක් මිනිසෙක් කැපූ සේ (සැම දෙනා එකට) කැපිය යුතු බව මා අදහස් කරමි. එවිට එම වරද්ද සැම ගෝත්‍රයන්ටම හිමිවේ. ඊට පසු, මිනිසුන් සියලු දෙනාටම විරුද්ධවීමට බණූ හාෂිම් වරුන් ශක්ති නොලබති' යනුවෙන් පැවැසීය. මෙම රහස් තීරණය ගැන අල්ලාහ් තම ශ්‍රේෂ්ඨ නබිතුමාට දැන්විය. එනිසා නබිතුමා අබූබක්ර් (රලි) තුමා සමග හිජ්රත් යාමට තීරණය කළාය. තමා, තම නිවසෙහි සිටින බව මිනිසුන් සිතීම සඳහා එදින රාත්‍රියේ තම ස්ථානයේ නිඳා ගන්නා ලෙස අලී බින් අබී තාලිබ් (රලි) ගෙන් නබිතුමා ඉල්ලා සිටියේය. ඔහුට කිසියම් අවහිරයන් නොසිදුවන බවද දැන්විය.

කුමන්ත්‍රණකාරයන් පැමිණ නිවෙස වටකරමින් සිට, ඇතිරිල්ලෙහි සිටි අලි (රලි) තුමා දකිමින් එය නබිතුමා බව සිතුහ. එනිසා මවුන් තම තීරණය ඉටුකර එතුමා මරා දැමීම සඳහා නබිතුමා පිටවෙන තෙක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටිහ. මවුන් වටකර සිටිද්දී නබිතුමා මවුන්ගේ හිස මත පස් ටිකක් ඉස්සා පිටත්විය. අල්ලාහ් මවුන්ගේ පෙනීම ඉවත්කළේය. එනිසා මවුහු නබිතුමා පිටත්වීම නොදිටිහ. නබිතුමා, අබූබක්ර් (රලි) තුමා සොයා ගියේය. පසු එතුමන් දෙදෙනා සැතපුම් පහක දුරක්

ගමන්කර තව්ර් ගුහාවෙහි සැඟවී සිටීහ.

කුරෙෂ් තරුණයන් ඉර උදාවන තෙක් එතුමා පිටත්වීම බලාපොරොත්තුවෙන් සිටීහ. ඉර උදාවීමෙන් පසු නබිතුමාගේ ඇතිරිල්ලෙහි සිටි අලි (රලි) තුමා නැගිටමින් පැමිණිය. ඔහු ඔවුන්ගේ අතට අහුවිය. නබි (සල්) තුමා ගැන ඔවුහු එතුමාගෙන් විමසූහ. ඔහු නබිතුමා ගැන කිසිවක් නොපැවැසීය. එනිසා ඔහුට පහර දෙමින් ඇදගෙන ගියහ. නමුත් එයින් කිසිදු පලක් නොලැබින. පසු කුරෙෂිවරුන් සැම තැන්හි එතුමාව සැවීම සඳහා සොයන්නන් එවූහ. කවරෙකු හෝ එතුමාව පණපිට හෝ අපණපිට ගෙනෙන්නේද ඔහුට ඔටුවන් සීයයක් දෙන බව පැවැසීහ. මෙසේ ඔවුන් නබිතුමා සොයාගෙන ගුහා දොරටුවටම ලඟාවූහ. ඔවුන්ගෙන් යමෙකු ඇබී (බිම) බලන්නේද ඔවුන් දෙදෙනා දකින තරමට ලඟාවූහ. නබිතුමා පිළිබඳව අබූබක්ර් (රලි) තුමාගේ දුක අධිකවිය. එනිසා නබිතුමා අබූබක්ර් (රලි) තුමාට 'අපි දෙන්නෙක් සිටින බවද ඔබ සිතන්නේ? මෙහි තෙවැන්නා ලෙස අල්ලාහ් සිටී. ඔබ කණගාටු නොවන්න. නියත වශයෙන්ම අල්ලාහ් අප සමග සිටින්නේය' යනුවෙන් කීය. නමුත් ඔවුහු මෙම දෙන්නා නොදිටීහ. මෙම ගුහාවෙහි දින තුනක් රැඳී සිට මදීනාව කරා පිටත්වූහ. එය දීර්ඝ මාර්ගයෙකි. ඉරෙහි උෂ්ණයද අධිකයෙන් පැවැතිය. දෙවැනි දින සවස් වරුවේ කූඩාරමක් අසලට ළඟාවූහ. එහි උම්මු මැබද් යනුවෙන් හඳුන්වන කාන්තාවක් දුටුහ. ඇයගෙන් ආහාර පානයන් ඉල්ලා සිටීහ. ඇය වෙත මේච්චලට යා නොහැකි අසරණවූ කෙට්ටු, කිරි බිංදුවක් හෝ නොමැති එළුවෙක් හැර වෙන කිසිවෙක්වත් ඔවුන් නොදිටීහ. එහෙයින් නබිතුමා එළුවා ලඟට ගොස් කිරි බුරුල්ල අතින් පිරිමැද කිරි දොවන්නට විය. එයින් ලොකු භාජනයකට

කිරි පුරවන්නට විය. එය දුටු උම්මු මැබද් පුදුමයට පත්ව සිටි යේය. පසු පිපාසයෙන් මිදෙන තෙක් මවුන් සැමදෙනා එය පානය කළහ. පසු නබිතුමා දෙවන වරටත් කිරි දොවා භාජනය පුරවා එය උම්මු මැබද්ට භාරදී තම ගමන ආරම්භ කළේය.

මදීනා වැසියන් මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ පැමිණීම අපේක්ෂා කරමින් සිටිහ. මවුන් සැමදා මදීනාවේ පිටසිට එතුමාගේ ඒම බලාපොරොත්තුවූහ. නබිතුමා මදීනාවට පිවිස දින මවුන් සතු ටින් ප්‍රශංසාකර පිළිගත්හ. එතුමා මදීනාවේ සාතුවේ පිහිටි කුබා යන ස්ථානයේ බැසීය. එහි දින හතරක් රැඳීසිට ඉස්ලාමීහි ප්‍රථම දේවස්ථානය වන මස්ජිදුල් කුබා දේවස්ථානයට එහිදී අත්ති වාරම තැබීය. පස්වන දින මදීනාවට ගියේය. අන්සාර්වරුන් (උපකාර කළ මදීනා වැසියන්) අධික පිරිස් නබිතුමා කැඳවා ගෙන යාමටද, තමන්ගේ නිවසෙහි එතුමාට ආගන්තුක සංග්‍රහය කර එමගින් ගෞරවය ලැබීමටද ආශා කළහ. එනිසා මවුහු මටුවාගේ කඩිවාලම අල්ලා ගත්හ. නබිතුමා මවුන්ට ස්තුති පුද කරමින් 'මෙය අත අරින්න. නියත වශයෙන්ම මෙය අල්ලාහ් ගේ අණට කීකරුවේ.' යනුවෙන් පැවැසීය. අල්ලාහ් අණ කළ ස්ථානය කරා ගොස් එය දණගැසීය. පසු එය නැගිට මදක් ඇවිදීමෙන් පසු ආපසු පැමිණ පළමු ස්ථානයෙහි දණ ගැසීය. මේ දක්වා නොබැස සිටි නබිතුමා මෙහිදී බැසීය. මෙම ස්ථානය මස්ජිදුන් නබවි දේවස්ථානයට අයත් ස්ථානය විය. නබි තුමා අබූ අයියූබ් අල් අන්සාරිගේ නිවසෙහි ලැගුම් ගත්තේය. අලි බින් අබූතාලිබ් නබිතුමාගෙන් පසු දින තුනක් මක්කාවෙහි රැඳී සිට මදීනාව කරා පිටත්ව කුබා යන ස්ථානයේ නබිතුමා සමග එක්විය.

මදීනාවේ නබිතුමා

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා ඔටුවා දණගැසූ ස්ථානය හිමිකාරයාගෙන් මිළදීගෙන එහි තම මස්ජිදය (දේවස්ථානය) ඉදි කළාය. මුහාජිරීන් (එතුමා සමග මක්කා සිට පැමිණි මිත්‍රයන්) හා අන්සාරීන් (උපකාර කළ මදීනා වැසියන්) අතර සහෝදරත්වය ඇති කළාය. සැම අන්සාර්වරුන්ටම මුහාජිර්වරයෙකු බැගින් සහෝදරකර, ඔවුන්ගේ සම්පත්වලට කොටස්කරුවන් කළාය. මුහාජිර්වරුන් හා අන්සාර්වරුන් එකට වැඩ කරන්නට පටන් ගත්හ. සහෝදරත්වය ඔවුන් අතර අධිකවන්නට විය.

කුරෙෂිවරුන්ට මදීනා යහූදිවරුන් (යුදෙව්) සමග සම්බන්ධතාවයන් පැවැත්වීන. එනිසා ඔවුන් මුස්ලිම්වරුන් අතර ප්‍රශ්ණ හා බේද ඇතිකිරීමට තැත් කළහ. තවද ඔවුන් මුස්ලිම්වරුන්ට අවවාද කරමින්ද, ඔවුන් අවසන්කරන බව තර්ජන කරමින්ද සිටිහ. මෙසේ භාහිරයෙන් හා අභ්‍යන්තරයෙන් මුස්ලිම්වරුන්ට අනතුරු පිරිවරමින් තිබින. සහාබිවරුන් (නබිතුමාගේ අනුගාමිකයන්) ආයුධයෙන් තොරව රෑ ගත නොකරන තරමට කාරය උග්‍රවිය. මෙම භයානක සමයේ අල්ලාහ් තආලා යුද්ධ කිරීමේ අවසරය පහළ කළේය. එනිසා නබිතුමා විරුද්ධවාදීන්ගේ ගැවසීම ඔත්තු බැලීම සඳහා සේනාවක් පිළියෙළ කළේය. එසේම ඔවුන් මුස්ලිම්වරුන් සමග ගිවිසුම්කර නිදහසේ ඉස්ලාම් ධර්මය ප්‍රචාරය කිරීමටද ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමටද කටයුතු සලස්වන තෙක්, මුස්ලිම්වරුන්ගේ ශක්තිය පෙන්වීම මගින් ඔවුන්ට තම බලය තහවුරු කිරීම සඳහා වෙළඳ ගෝත්‍රයන්ට මගෙහි අවහිර කිරීමට සූදානම් කළේය. මේ වනවිට නබිතුමා සමහර ගෝත්‍රයන් අතර සුහද ගිවිසුම්ද කර සිටියේය.

බද්ර් යුද්ධය

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා, කුරෙෂි වරුන්ගේ වෙළඳ කණ්ඩායමක් මගෙහි බාධා කිරීමට තීරණය කළේය. එනිසා එතුමා මිනිසුන් 313 දෙනෙක් සමග පිටත්විය. ඔවුන් සමග අශ්වයන් දෙන්නෙක් හා ඔටුවන් 70 දෙනෙක් පමණක් සිටිය. කුරෙෂිවරුන්ගේ කණ්ඩායමේ ඔටුවන් 1000 ක් සිටිය. එයට අබූ සුෆ්යාන් නායකත්වය දුන් අතර ඔහු සමග (පමණක්) මිනිසුන් 40 දෙනෙක් සිටිහ. මුස්ලිම්වරුන් පිටත්ව ඒම දැනගත් අබූ සුෆ්යාන්, මේ පිළිබඳව මක්කාවට පණිවිඩයක් යවා ඔවුන්ගෙන් උදව් පැතීය. ඔහු තම ගමන් මාර්ගය වෙනස් කරමින් වෙනත් මාර්ගයකින් ගමන් කළ බැවින් මුස්ලිම්වරුන්ගේ අපේක්ෂාව නොඉටුවිය. කුරෙෂිවරුන් 1000 කින් සමන්විත සේනාවකින් ආහ. එවිට අබූ සුෆ්යාන්ගේ දූතයා ඇවිත් 'වෙළඳ කණ්ඩායම බේරි (ජයපිට) පැමිණෙන බවත්, මක්කාව බලා ආපසු යන ලෙසත් ඉල්ලා සිටියේය. නමුත්, අබූජහ්ල් ආපසු යාම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ඔවුන්ගේ සේනාව බද්ර් කරා යන්නට විය. කුරෙෂි වරුන්ගේ පිටවීම දැනගත් නබිතුමා තම අනුගාමිකයන් සමග සාකච්ඡා කළේය. ඔවුන් සැමදෙනා කාෆිර්වරුන්ගේ සේනාවට මුහුනදී (යුද්ධ කිරී) මට එකඟවූහ.

හිජ්රි (හිජ්රත් ගමනෙන් පසු) දෙවැනි වසරේ රමලාන් මස 17 වැනි සිකුරාදා දින උදේ දෙපිරිසම මුන ගැසින. ඔවුන් අතර යුද්ධය උග්‍රව පැවැත්විය. මුස්ලිම්වරුන්ට ජය ලැබීමත් සමගම යුද්ධය අවසන්විය. මුස්ලිම්වරුන් 14 දෙනෙක් දිවි පුද කළහ. මුෂ්රික්වරුන් 70 දෙනෙක් මරණයට පත්වූ අතර 70 දෙනෙක් අත් අඩංගුවට ගැනු ලැබින. මෙම යුද්ධය පැවැති අවස්ථාවේ නබිතුමාගේ දියණියෙක්වන උස්මාන් බින් අෆ්වාන් (රලි) තුමා

ගේ බිරිඳවූ රුකයියා (රලි) තුමිය (මදීනාවේදී) අභාවයට පත්විය. අසනීපයෙන් පෙළෙන තම බිරිඳ සමග මදීනාවේ රැඳී සිටින මෙන් නබිතුමා කළ ඉල්ලීම අනුව මෙම යුද්ධයට සහභාගී නොවී උස්මාන් (රලි) තුමා තම බිරිඳ සමග මදීනාවේ නැවැතී සිටියේය. යුද්ධයෙන් පසු නබිතුමා, උම්මු කුල්සූම් (රලි) නමැති තම දෙවැනි දියණිය උස්මාන් (රලි) තුමාට විවාහකර දුන්නේය. මෙනිසා එතුමා 'දුන්නූරෙන්' (ආලෝකයන් දෙකක් සතු තැනැත්තා) යනුවෙන් හැඳින්විය. කුමක්නිසාදයත්, ඔහු නබි තුමාගේ දියණියන් දෙන්නෙක් විවාහ කළේය.

බද්ර් යුද්ධයෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් අල්ලාහ්ගේ උපකාරයෙන් සතුට විඳිමින් මදීනාව කරා ආපසු පැමිණිහ. ඔවුන් සමග සිර කරුවන්ද ගනීමත් (යුද්ධයේදී අතහැර ගිය) ද්‍රව්‍යයන්ද තිබින. සමහර සිරකරුවන් ඇපය මත නිදහස්වූහ. සමහරුන් ඇපයන් නොමැතුව නිදහස් වූහ. සමහරුන් (උගතුන්) මුස්ලිම් දරුවන් දස දෙනාට කියවීමට හා ලියවීමට ඉගැන්වීමේ ඇපය මත නිදහස්වූහ.

උහද් යුද්ධය

බද්ර් යුද්ධයෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් හා මක්කාවේ කාෆිර් වරුන් අතර වෙනත් යුද්ධ කීපයක්ද සිදුවිය. මෙයින් උහද් යුද්ධය දෙවැනි යුද්ධයෙකි. මෙම යුද්ධයේ මුස්ලිම්වරුන් නබි තුමාගේ අණට කීකරු නොවූ නිසාත්, ඔවුන්ට නියමකළ කාර්‍ය යන්හි ඔවුන් වරද්ද කළ නිසාත් මුෂ්රික්වරුන්ට ජය ලැබින. මෙම යුද්ධය සඳහා මක්කා වැසියන් 3000 කින් සමන්විත යුධ සේනාවක් පිටත්විය. මුස්ලිම්වරුන් 700 දෙනා පමණක් සිටිහ. මෙම යුද්ධයෙන් පසු යහූදීන් පිරිසක් මක්කාවට ගොස්

මදීනා මුස්ලිම්වරුන් සමග යුද්ධ කිරීමට ඔවුන් දිරිගැන්වූහ. ඔවුන් උදව් උපකාර කරන බවද පොරොන්දු වූහ. ඔවුන්ද එය පිළිගත්හ. පසු වෙනත් ගෝත්‍රයන්ද මුස්ලිම්වරුන්ට එරෙහිව යුද්ධ කිරීමට ඔවුහු දිරිගැන්වූහ. ඔවුන්ද එසේම එකඟවූහ. එනිසා මුෂ්රික්වරුන් 10,000 කින් සමන්විත කණ්ඩායමක් සමග සැම තැන් සිටම මදීනා කරා පැමිණිහ.

නබි (සල්) තුමා විරෝධීන්ගේ ගැවසීම දැනගත් විගස තම අනුගාමිකයන් සමග සාකච්ජා කළේය. එම සාකච්ජාවේදී ‘මදීනා වටේම කඳු නැති තැන්වල වළ කැපීම’ පිළිබඳ යෝජනාවක් සල්මානුල් ෆාර්සී (රලි) යන සහාබිවරයා ඉදිරිපත් කළේය. (ඒ අනුව) කඩිනමින් අවසන් කිරීම සඳහා සැම මුස්ලිම්වරුන්ම වළ කැපීමේ කාර්‍යයට සහභාගීවූහ. මුෂ්රික්වරුන් මෙම වළ පසුකර යාමට නොහැකිව මසකට ආසන්න කාලයක් රැඳී සිටීහ. පසු අල්ලාහ් කාෆිර්වරුන් කරා තද සුළඟක් එව්වේය. එමගින් ඔවුන්ගේ කූඩාරම් සියල්ල ගැලවී ගියහ. ඔවුන් බියට පත්වී සීඝ්‍රයෙන් තමතමන්ගේ ගම්බිම් කරා ආපසු යන්නට වූහ.

මක්කා ජය ගැනීම

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා හිජ්රි අටවැනි වසරේ මක්කා වැසියන් සමග යුද්ධකර මක්කාව ජයගැනීමට තීරණය කළේය. එතුමා රමලාන් මස දසවැනි දින 10,000 කින් යුත් සේනාවක් සමග පිටත්ව, කිසියම් යුද්ධයකින් තොරව මක්කාව තුලට පිවිසීය. කුරෛෂිවරුන් යටහත් වූහ. අල්ලාහ් මුස්ලිම්වරුන්ට උපකාර කළාය. නබිතුමා ‘මස්ජිදුල් හරාම්’ දේවස්ථානය කරා ගියේය. එහි කාඃබාව සක්මන් (වටකිරීම්) කර, එහිතුල රකඅත් දෙකකින් සමන්විත සලාතයක් ඉටුකළේය. මින්පසු කාඃබා තුල

හා උඩහි තිබී සැම පිළිමයන් කඩා විනාශ කළ පසු නබිතුමා කාඃබාවේ දොරටුවහි රැඳී සිටීය.

කුරෛෂිවරුන් මස්ජිදුල් හරාම් හි පෝළිමෙන් සිටගෙන තමන්ට කුමක් කරයිදැයි බලා සිටිහ. එවිට නබිතුමා 'කුරෛෂි වරුනි, ඔබලාට කුමක් කරමි යනුවෙන් සිතන්නේද?' යනුවෙන් ඇසීය. ඔවුහු 'ඔබ යහපත් දේ කරන්නාය. ඔබ ගෞරවණීය සහෝදරයාය. ගෞරවණීය සහෝදරයාගේ පුත්‍රයාය'. යනුවෙන් කීහ. පසුව නබිතුමා 'ඔබලා යාහැක. ඔබලාට නිදහස්ය.' යනු වෙන් පැවැසීය. මුහම්මදු (සල්) තුමා, තමා වේදනා කළ, තම අනුගාමිකයන් මරණයට පත්කළ, තමාට හිරිහැර කළ හා තමා තම ගමෙන්ම පිටමන්කළ විරෝධීන්ට සමාව දීමෙන් උසස් ආදර්ශයක් පෙන්වා දුන්නේය. මක්කා ජය ගැනීමෙන් පසු අල්ලාහ්ගේ ධර්මය කරා මිනිසුන් කණ්ඩායම් පිට පිවිසෙන්නට වූහ. හිජ්රි දසවැනි වසරේ නබි (සල්) තුමා හජ් කර්තව්‍යය ඉටු කළේය. එය නබිතුමා කළ එකම හජ් කර්තව්‍යයෙකි. එතුමා සමග ලක්ෂයකට අධික පිරිසක් හජ් කර්තව්‍යය ඉටු කළහ. හජ් කර්තව්‍යය ඉටු කළායින් පසු නබිතුමා මදීනාවට පැමිණියේය.

නබිතුමාගේ අභාවය

හජ් කර්තව්‍යය ඉටුකර පැමිණ මාස දෙකහමාරකින් පසු නබිතුමා අසනීපයට පත්විය. එය දිනෙන් දින අධිකවන්නට විය. මිනිසුන්ට සලාතය ඉමාමත් (නායකත්වයදී එය ඉටු) කිරීමට නොහැකිවූ එතුමා, ඉමාමත් කරන මෙන් අබූබක්ර් සිද්දීක් (රලි) තුමාගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. හිජ්රි එකළොස් වැනි වසර රබීඋල් අව්වල් මස දොළොස් වැනි සඳුදා දින නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා අභාවප්‍රාප්තවිය. එවිට එතුමාට වසර 63 ක් සම්පූර්ණවී තිබින.

මෙම පණිවිඩය සහාබි (අනුගාමික) වරුන් ලද විගස ඔවුන්ගේ සිහි බුද්ධිය නැතිවිය. ඔවුන් එය සත්‍ය නොකළහ. එවිට අබූ බක්ර් (රලි) තුමා නැගිට ඔවුන් සැනසුම්කර 'නියතවශයෙන්ම නබිතුමා මනුෂ්‍යයෙකි. මිනිසුන් මැරෙන සේ එතුමාද මරණයට පත්වෙන්නේය'. යනුවෙන් පැවැසීය. මිනිසුන් සැනසුම් වූහ. නබි තුමාගේ දේහය නාවා, කෆන් (ඇඳුම් පැළඳුම්) කර, භූමිදානය කිරීමේ කටයුතු සියල්ල අවසන්විය.

නබි (සල්) තුමාගේ අභාවයෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් අබූබක්ර් සිද්දීක් (රලි) තුමාව මුස්ලිම්වරුන්ගේ කලීෆා (නායකයා) ලෙස තෝරා පත් කළහ. එතුමා කුලෆාඋර් රාෂිදීන්වරුන් (යහමග ගිය නායකයන්) අතර පළමුවන්නාය. නබිතුමා මක්කාවේ නබිත්වයට පෙර හතලිස් වසරක්ද, නබිත්වයට පසු දහතුන් වසරක්ද, මදීනාවේ දස වසරක්ද ජීවත්විය.

නබිතුමාගේ ගුණාංග

මුහම්මදු (සල්) තුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් වීරවන්තයා ලෙස සිටීය. අලි බින් අබූතාලිබ් (රලි) තුමා 'උග්‍ර යුද්ධයේ යෙදී සිටියදී හා දෙපිරිස් අතර මුහුණට මුහුණ යුද්ධය කරද්දී අපි නබි (සල්) තුමා මගින් ආරක්ෂාවෙමු'. යනුවෙන් පවසන්නේය. නබි (සල්) තුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් ධානවන්තයා වශයෙන් සිටියේය. එතුමාගෙන් කිසියම් දෙයක් අයැද සිටින්නේද එය නොමැති බව එතුමා නොපවසන්නේය. එතුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් ඉවසීලී වන්තයා ලෙස සිටීය. එතුමා තමා වෙනුවෙන් කිසියම් කෙනෙකු ගෙන් පළිගැනීම්ද, කෝපවීම්ද නොකළේය. නමුත්, අල්ලාහ්ගේ ගෞරවයන් උදාසීන කරන අවස්ථාවන් පමණක් එතුමා අල්ලාහ් වෙනුවෙන් පළි ගත්තේය. යථාර්තයෙන් තමන්ගේ අයද, අන්

අයද, බලවතාද හා අසරණයාද එතුමා වෙත සමානය. යාමෙකු අන් කෙනෙකුට වඩා අල්ලාහ් පිළිබඳ බිය භක්තියෙන් (තක්වා) තොරව ශ්‍රේෂ්ඨවන්තයා නොවන බව එතුමා තහවුරු කළේය. නියත වශයෙන්ම සෑම මනුෂ්‍යයන්ම සමානවන්තයන්ය. පැරණි සමාජයන් විනාශවූයේ මවුන් බලවතා සොරකම් කළේද එය නොසලකා සිටීම හා අසරණයා සොරකම් කළේද ඔහුට දඬුවම් ලබාදීම යන හේතු නිසාය. නබිතුමා 'අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි, මුහම්මදුගේ දියණියවූ ෆාතිමා සොරකම් කළේද නිශ්චයෙන්ම ඇයගේ අත කපන්නෙමි' යනුවෙන් පැවැසීය.

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා කිසියම් ආහාරයක් ගැන විවේචන නොකළේය. කැමැති වුවද, එය අනුභව කළේය. අකැමැති වුවද, එය අනුභව කිරීමෙන් වැළකී සිටියේය. නබිතුමාගේ පවුලේ අය තම නිවසෙහි ලිප නොදැල්වා මාසයක් හා දෙමාසයක් ගත කළහ. රට ඉඳි හා ජලය මවුන්ගේ ආහාරය විය. නබිතුමා කුස ගින්න නිසා තම කුසහි ගල්ද බැඳ සිටියේය. එතුමා තම පාව හත් මසා ගත්තේය. ඇඳුමට අණ්ඩ දමා ගත්තේය. නිවෙස් වැඩහි තම බිරිඳට සහාය දැක්විය. රෝගීන්ගේ සුවදුක් විමසීම් කළේය. එතුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් කීකරු වන්තයාය. පොහොසතාද දිළින්දාද උසස්වන්තයාද පහත්වන්තයාද හෝ වේවා භෝජන සංග්‍රහය සඳහා ආරාධනා කළේද එය එතුමා පිළිගත්තේය. එතුමා දුප්පතුන් (මිස්කීන් වරුන්) ප්‍රිය කළේය. මවුන්ගේ ජනාසාවලට සහභාගිවිය. මවුන්ගේ රෝගීන් සුවදුක් විමසීය. දිළින්දෙකු ඔහුගේ දිළිඳුකම නිසා නින්දා නොකළේය. රජු කෙනෙකුට ඔහුගේ රජකම නිසා බිය නොවීය. එතුමා අශ්වයා, ඔටුවා, බූරුවා හා කොටළුවා මත ගමන් බිමන් කළේය.

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා අධික කලබලයටද ශෝකයටද පත්

වුවද මිනිසුන් අතර මෘදු සිතාවෙන් හා යහපත් ශීලයෙන් සිටීය. එතුමා මිහිරි සුවඳයන් ප්‍රිය කළේය. දුගඳයන් පිළිකුල් කළේය. අල්ලාහ් එතුමාට සම්පූර්ණ ගුණාංගයන් හා කුසල් ක්‍රියාවන් එකතුකළේය. තවද, අල්ලාහ් එතුමාට, පෙරටන්නන්ට හා පසු වැසෙන්නන්ට නොදුන් දැනුම (ඥාණයන්) ලබා දුන්නේය. එතුමා කියවීමට හා ලියවීමට නොහැකි සාමාන්‍ය කෙනෙකි. මිනිසුන් ගෙන් කිසියම් කෙනෙකු එතුමාට ගුරුවරයෙකු නොවීය. අල්ලාහ්ගෙන් සිට මෙම කුර්ආනය එතුමා ගෙන ආවේය. එම කුර්ආනයේ අල්ලාහ් තආලා මෙසේ පවසන්නේය.

﴿قل لئن اجتمعت الإنس والجن على أن يأ توا بمثل هذا القرآن لا يأتون بمثله ولوكان بعضهم لبعض ظهيرا﴾ (الإسراء :٨٨)

මෙම කුර්ආනය සේ එකක් ගෙන ඒම සඳහා මිනිස් හා ජින් වර්ගයන් එකතුවී (උත්සාහ කළද,) ඔවුන්ගෙන් පිරිසක් තවත් පිරිසකට සහයෝගය කළද, ඔවුන්ට මෙසේ එකක් ගෙන ඒමට නොහැක. (17:88) එතුමා උම්මී (ලියවීමට හා කියවීමට නොදන්නා) වශයෙන්සිටීම 'කුර්ආනය එතුමා ලියූ හෝ එතුමා ඉගෙන ගත් හෝ එතුමා පැරෙණි ග්‍රන්ථයන් මගින් උපුටාගත් හෝ එකක් බව පවසන නින්දාකාරයන්ගේ වැයමට මුඛවාඩම් බැඳීමක් වශ යෙන් පවතීය.

නබිතුමාගේ ආශ්චර්යයන්

නියතවශයෙන්ම (නබිතුමාට පහළවූ) අල්කුර්ආනය ශ්‍රේෂ්ඨම ආශ්චර්යයෙකි. මෙය භාෂා ශෛල්‍ය පණ්ඩිතයන් පවා අසමත් කළේය. මෙම කුර්ආනයේ ඇති පරිදි පරිච්ඡේදයන් දහයක් හෝ

එක් පරිච්ඡේදයක් හෝ එක් වැකියක් හෝ ගෙනෙන ලෙස අල් කුර්ආනය අභියෝග කළේය. නමුත් මුෂ්රික්වරුන් එම අභියෝගයට මුහුණ දීමට නොහැකිවූහ.

මුෂ්රික්වරුන් එතුමාගෙන් ඔප්පුකිරීමේ සාධකයන් පෙන්වන ලෙස ඉල්ලා සිටීහ. එබැවින් ඔවුන්ට එතුමා චන්ද්‍රයා පළා පෙන්නුවේය. එය කොටස් දෙකක් වන සේ පැළීය. එතුමාගේ ඇඟිලි අතර සිට අධික වතාවන් ජලය ඉතිරිය. තම අතෙහි තිබූ ගලක් තස්බීහ් (අල්ලාහ් ප්‍රශංසා) කළේය. පසු එය අබූබක්ර් (රලි) ගේ අතේද, පසු උමර් (රලි) ගේ අතේද, පසු උස්මාන් (රලි) ගේ අතේද එතුමා තැබීය. එවිටද එය තස්බීහ් කළේය.

නබිතුමා අනුභව කරන අවස්ථාවේ එතුමාගේ ආහාරයන් තස්බීහ් කිරීම මිනිසුන් දිටීහ. නබිත්වයට පසු සමහර රාත්‍රියන් ගල් හා ගස් යනාදියන් එතුමාට සලාම් (මුඛ වර්ණනා) කීහ. වහදී එතුමා මැරීම සඳහා යහුදී කාන්තාවක් තෑගි කළ වහ තැවූ එළු මස් එතුමා සමග කථා කළේය. එක් අරාබිවරයෙක් තමාට සාධකයක් පෙන්වන මෙන් ඉල්ලා සිටියේය. එනිසා නබිතුමා ගලකට අණ කළේය. එය පැමිණීය. නැවත අණ කළේය එය ආපසු තම ස්ථානයට ගියේය. කිරි නැති එළුවෙකුගේ කිරි බුරුල්ල එතුමා අතින් පිරිමැදීය. එහි කිරි ඉතිරෙන්නට විය. එයින් නබිතුමා කිරි දොවා තමා පානය කර, අබූබක්ර් (රලි) තුමාටද පානය කිරීමට දුන්නේය. අලි බින් අබීතාලිබ් (රලි) තුමාගේ ඇස් දෙක රෝගයට පත්වූ විට නබිතුමා තම කෙළ ඔහුගේ ඇස්හි පිරිමැදීය. එවිගසම එය සුවවිය. එක් සහාබිවරයෙකුගේ (අනුගාමිකයා) කකුලෙහි තුවාලයක් සිදුවිය. නබිතුමා එම ස්ථානය පිරිමැදීය. එවිගසම එය සුවවිය.

නබිතුමා අනස් බින් මාලික් (රලි) තුමාට දීර්ගායුෂය, අධික සම්පත්, අධික දරුවන් හා පොහොසත්කම (බරකත්) ලබාදෙන ලෙස ප්‍රාර්ථනා කළේය. ඔහුට දරුවන් 120 දෙනෙක් ඉපදීය. ඔහු ගේ රටඉඳි ගස්හි වසරකට දෙවතාවන් ගෙඩි හැදෙන්නට විය. රටඉඳි ගස්හි පොදුවෙන් වසරකට එක් වතාවක් පමණක් ගෙඩි හැදීම සිරිතකි. ඔහු වසර 120 ක කාලයක් ජීවත්විය. නබිතුමා (දිනක්) මිම්බර්හි (දේශනා කුටිය) සිටිය අවස්ථාවේ මිනිසුන් (එවිට පැවැති) සාගතය පිළිබඳව එතුමාට පැමිණිලි කළහ. නබි තුමා අල්ලාහ් වෙත ප්‍රාර්ථනා කළේය. එවිට අහසේ වලාකුළු නොතිබින. වහාම කඳු සේ වලාකුළු නැගිට මීළඟ ජුම්ආ දිනය (සිකුරාදා) දක්වා තද වර්ෂාවක් වැස්සේය. (නැවත ඔවුන්) අධික වැස්ස පිළිබඳව නබිතුමාට පැමිණිලි කළහ. එතුමා අල්ලාහ් වෙත ප්‍රාර්ථනා කළේය. වැස්ස නැවතීය. ඔවුන් ඉර උෂ්ණයෙහි ඇවිදමින් පිටත්වූහ.

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා කන්දක් (යුද්ධයට සහභාගිවූ) වැසියන් දහස් දෙනාට තිරිඟු පිටි 'සාඅකින්' (සාමාන්‍යයෙන් කිලෝ දෙකහමාරක ප්‍රමාණ) හා එක් එළුවකින් ආහාර සැපයීය. ඔවුන් කුස පිරෙන්නට අනුභව කරමින් පිටත්වූහ. නමුත් එම ආහාරය සුළුවෙන් හෝ නොඅඩුවිය. මෙසේම නබිතුමා බෂීර් බින් සෑදු (රලි) ගේ දියණිය තම පියාට හා මාමාට ගෙන ආ ස්වල්ප රට ඉඳියෙන් කන්දක් වැසියන්ට ආහාරය සැපයීය. තවද, අබූ හුරෙරා (රලි) තුමාගේ කෑම පාර්සලයෙන් සේනාවියන්ට කුස පිරෙන තෙක් ආහාර සැපයීය. නබි (සල්) තුමා මරා දැමීම සඳහා බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි කුරෛෂිවරුන් එකසීය (100) දෙනා ගේ ඉදිරියේ ඔවුන්ගේ මුහුණු මත පස් ඉසමින් පිටත්ව ගියේය. ඔවුහු එතුමාව නොදිටීහ. තවද, නබිතුමා මරා දැමීම සඳහා

සුරාකා බින් මාලික් එතුමා පසු පස්සෙන් ලුහු බැඳමින් ගියේය. නබිතුමාව ළඟාවූ විට එතුමා ඔහුට විරුද්ධව ප්‍රාර්ථනා කළේය. වහාම ඔහුගේ අශ්වයාගේ කකුලත් පොළොවහි එරෙන්නට විය.

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

والحمد لله رب العالمين

පටුන

අනු අංකය	විෂය	පිටු අංකය
01	නබිත්වයට පෙර අරාබිවරුන්	03
02	ඇත් සටන	05
03	පපුව පැලීම	08
04	නබිත්වයට පත්වීම	11
05	ප්‍රසිද්ධ කැඳවීම්	14
06	අබිසීනියාවට හිජ්රත් යාම	16
07	උමර් (රලි) ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීම	18
08	ශෝක වසර	20
09	තායිෆ් ගමන	21
10	ඉස්රා හා මිහ්රාජ්	22
11	කැඳවීමේ නව මධ්‍යස්ථානය	25
12	මදීනාවේ නබිතුමා	29
13	බද්ර් යුද්ධය	30
14	උහද් යුද්ධය	31
15	මක්කාව ජය ගැනීම	32
16	නබිතුමාගේ අභාවය	33
17	නබිතුමාගේ ගුණාංග	34
18	නබිතුමාගේ ආශ්චර්යයන්	36

٢٣
السنهالية

السيرة النبوية

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالعليا والسليمانية وشمال الرياض
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
هاتف ٤٧٠٤٤٦٦ / ٤٧٠٥٢٢٢ ناسوخ ٤٧٠٥٠٩٤ - ص.ب ٨٧٩١٣ الرياض ١١٦٥٢